

Fővárosi Munkaügyi Bíróság

5.M.3687/2008/9.

Handwritten: D-TE/1688/8

Handwritten: 3. B. 3

Stamp: 2008. 1. 14. 14:00

Stamp: ALAPJÁR

Stamp: ALÁÍRÁS

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság

dr. _____ ügyvéd (6000 _____) által képviselt
dr. _____ (6000 _____) felperesnek

dr. Horváth Sándor Ágoston jogtanácsos által képviselt
ORFK Nyugdíjmegállapító Osztály (1903 Budapest, Pf. 314.) alperes ellen

társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránt indított perében meghozta a következő

í t é l e t e t :

A bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS :

A bíróság felperes keresetlevele, az alperes ellenkérelme, a felek nyilatkozatai és a csatolt iratok alapján a következőket állapította meg.

A felperes 2006. október 31-én kérte az állományilletékes parancsnoktól a szolgálati ideje ismételt megállapítását. erre a 2006. november 10-i keltezésű 303/577-2009. sz. parancsban került sor. E szerint a felperes szolgálati viszonyban ténylegesen eltöltött idejének kezdete 1982. január 1-je. A 2007. január 23-i keltezésű szolgálati idő módosításáról szóló parancs már 1981. október 20-át jelölte meg a jubileumi jutalomnál számítható szolgálati idő kezdő időpontjaként. A 25 éves jubileumi jutalom elszámolására 2007. január 3-án került sor (3/6.sz. irat) 655.040,- Ft-os összegben. Ezt megerősítette a 2007. február 2-i keltezésű szolgálati idő igazolás is. 2007. április 6-ától kezdve az orvosi vélemények a felperes felmentését javasolták. A 2007. november 22-i keltezésű 005/2744-2007. sz. parancsban a felperest 2007. december 30-ával mentették fel.

Az alperes 2007. április 26-i keltezéssel 72-56/1956/2007. számon határozatot hozott a szolgálati nyugdíj rögzítéséről. Ebben a 2005. október és 2006. október között elszámolt illetményeket, 13 havi jövedelmet és a 25 éves jubileumi jutalom összegét vették figyelembe (9/A/4). A rögzített nyugdíj összegét 169.502,- Ft-ban határozták meg. A határozat ellen a felperes jogorvoslással nem élt.

Az alperes 2008. március 11-i keltezéssel 72-56/1688/2008. számon szolgálati nyugdíjat állapított meg a felperesnek azzal, hogy a nyugdíj folyósítás kezdő napját 2008. február 29-én határozta meg. A nyugdíj számítását a 2007. január-december hónapokban elért jövedelem alapján 190.455,- Ft-ban határozta meg (1/3. irat).

A felperes a határozat ellen fellebbezéssel élt, amelyben kifogásolta azt, hogy a 2007. januárjában kifizetett jubileumi jutalmat nem vették számításba a folyósítandó nyugdíj összegének meghatározásakor. A Magyar Köztársaság Igazságügyi és Rendészeti Minisztere a 2008. május 20-i keltezésű másodfokú határozatában az elsőfokú határozatot helyben hagyta. Indokolása szerint a 25 éves jubileumi jutalom elérésének, és egyben esedékessége napja a szolgálati viszony megszűnését közvetlenül megelőző 365 napon túli. Ebből következően a Hszt. 183. § (1) bekezdése szerint azt a nyugdíj összegének meghatározásakor nem lehetett figyelembe venni.

A felperes 2008. július 22-i keltezéssel keresettel élt a másodfokú határozattal szemben.

Alperes a kereset elutasítását kérte.

Felperes keresete nem alapos.

A szolgálati nyugdíj összegénél figyelembe vehető jövedelmek

A Hszt. 183. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint: *A szolgálati nyugdíj összegét a szolgálati viszony megszűnését követlenül megelőző 365 nap (szökőév esetén 366 nap) alatt a szolgálati viszony keretében elért, a kifizetés időpontjában hatályos jogszabályok szerint nyugdíjjárulék alapjául szolgáló illetmények és illetményjellegű juttatásoknak az elért jövedelemből bruttó levont egészségbiztosítási járulék, nyugdíjjárulék, magán-nyugdíjpénztári tagdíj, valamint munkavállalói járulék összegével, továbbá a fennmaradó összegre képzett személyi jövedelemadó összegével csökkentett összege havi átlaga alapján kell megállapítani.*

(4)Az (1) és (3) bekezdésben említett illetményen és illetményjellegű juttatáson az alapilletményt, az illetménykiegészítést, az illetménypótlékot, a külön juttatást és a jutalmat kell érteni.

Az igazságügyi és rendészeti miniszter, illetve az önkormányzati és területfejlesztési miniszter irányítása alá tartozó rendvédelmi szervek és az állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóság hivatásos állományú tagjainak nyugellátása, valamint baleseti járadéka megállapításának eljárási rendjéről szóló 28/2006. (XI. 9.) IRM-ÖTM együttes rendelet a Hszt. 342. § (2) bekezdés m) pontja alapján kapott felhatalmazása alapján rendelkezik a szolgálati nyugdíj megállapításáról.

5. § (1) bekezdés: *A szolgálati nyugdíj alapjául szolgáló jövedelem megállapításánál a Hszt. 183. §-a alapján a nyugdíjazás kezdő napját megelőző 12 hónap (365 nap, szökőév esetén 366 nap) alatt a szolgálati jogviszony keretében elért és a nyugdíj alapjául szolgáló, a számított személyi jövedelemadóval csökkentett **illetményt és illetmény jellegű juttatást** kell figyelembe venni.*

(2) *A nyugdíj alapjául szolgáló illetmények közé az első hónapra csak teljes naptári hónapra kifizetett illetményt lehet felvenni.*

A Hszt. 183. § (2) bekezdésének az általános társadalombiztosítási rendelkezésekhez képest speciális szabályozásából következően a szolgálati nyugdíj összegének meghatározása szempontjából **azok a nyugdíjjárulék alapjául szolgáló jövedelmek vehetők figyelembe illetményként (bérként) és illetményjellegű (bérjellegű) juttatásként, amelyekből a munkavállalónak a nyugdíjjárulék mellett:**

- **egészségbiztosítási járulékot és**
- **munkavállalói járulékot kell fizetnie.**

Ezeket a munkavállalói járulékokat le kell vonni a jövedelemből. A fennmaradó rész képezi a személyi jövedelemadó alapját, amelyet szintén levonásba kell helyezni. Az ezután fennmaradó összeg havi átlaga (és egyéb, jelen jogvita kereteit meghaladó számítási módok) alapján kell megállapítani a szolgálati nyugdíj összegét.

A Hszt. 183. §-ának alkalmazása szempontjából a szolgálati nyugdíj számításánál az illetmény és a (4) bekezdésben felsorolt illetmény jellegű juttatások vehetők figyelembe.

a) Az illetmény részei (Hszt. 99. §):

- beosztási illetmény + rendfokozati illetmény (együtt alapilletmény);
- illetménykiegészítés;
- szolgálati idő pótlék;
- illetménypótlék (ha és ameddig fennáll a feltétel)
 - vezetői illetménypótlék;
 - idegennyelv tudási pótlék;
 - a Hszt. 322. §-ában felsorolt illetménypótlékok

b) Illetményjellegű juttatások:

- jutalom (118. §);
- különjuttatás(109)

Amennyiben az átlagszámítás alapjául szolgáló irányadó időszakban az állomány tagja pénzjutalmat kap, mert az átlagtól eltérő jó munkát végzett, ezt a illetményen felül honorálja a munkáltató a diszkrécionális jogkörében, így a jutalom az illetményhez tartozó keresetnek minősül, amely ez által illetmény jellegűt kap. Minden kereset jövedelem, de nem minden jövedelem minősül keresetnek. Minden esetben jövedelem, de nem kereset az a pénzösszeg, amely csak a szolgálati viszony fennállásának elismerésére szolgál, de nem a tényleges munkavégzéshez, hanem a szolgálati viszony időtartamához (vagy elmúlt időtartamához) kapcsolódik. Ezek: jubileumi jutalom, végkielégítés, szolgálati idő pótlék. Az illetmény jellegű jövedelmek (külön juttatás és pénzjutalom) tekintetében nincs eltérés a munkaviszony fennállása alatt számítandó átlagkeresetnek képest. Mindkettőnél az adott irányadó időszakra (négy naptári negyedév, illetve 365 nap) a ténylegesen végzett munka alapján ténylegesen járó összegeket kell figyelembe venni. Jutalom esetén, mivel az a munkáltató mérlegelésétől függő juttatás, azt az összeget kell figyelembe venni, amelyről a munkáltató meghatározott időpontban rendelkezett,

függetlenül attól, hogy esetleg valamilyen okból nem történik meg a kifizetés. Aszerint, hogy egy adott feladat, vagy hosszabb munkavégzés díjazása a jutalom alapja, lehet megállapítani, hogy valamilyen havi illetményéhez, vagy hosszabb időtartamhoz kapcsolódik a pénzjutalom. A külön juttatás tekintetében pedig minden esetben pontosan meghatározható és kiszámítható annak a jogosultsági időszaka, illetve az ahhoz kapcsolódó összeg.

A külön juttatás sem része ugyan az illetménynek, de 13. havi illetményként - amelyet a hivatásos állomány tagja a havi illetményével kap kézhez - az évi és a kifizetés időpontjára tekintettel a havi keresete részét is képezi. Bármelyik zárt naptári negyedévet, illetőleg a 365 napos átlagszámítási időszakot kell figyelembe venni, abba mindenképpen beleesik egy kifizetés, tehát annak 1/12-ed része havi keresetnek minősül. Ezáltal a külön juttatás is, illetmény jellegűt kap és a jogalkotó külön ki is emeli, hogy mind az átlagkereset, mind a nyugdíj átlagszámításánál figyelembe kell venni.

A jubileumi jutalom nem minősül illetmény jellegű jövedelemnek, de abból nem is lehetne átlagot számolni, ugyanis nem az átlagkereset számítás alapjául szolgáló időszakhoz, hanem egy jóval hosszabb időszakhoz tartozó kifizetésnek minősül. Ezért a jubileumi jutalom összege legfeljebb a teljes jogosultsági időszakra (30; 35; 40 év) lenne átlagolható, 1/30-ad, 1/35-öd és 1/40-ed rész számításával.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 24. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint a munkavállalónak a jubileumi jutalom után nem kell *egészségbiztosítási járulékot* fizetnie. Továbbá munkavállalói járulékot sem kell fizetni, mivel az nem képezi a bérjellegű keresmény részét.

A *munkavállalói járulékot* a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Flt.) 41. §-ának szabályozása szerint: A *munkavállalói járulék alapja a munkaadótól kapott bruttó munkabér, illetmény (kereset)*.

Az *illetmény (munkabér) fogalmát* a KSH munkaügyi statisztikai fogalmak módszertani segédlete határozza meg (KSH Budapest 2003.). A meghatározás szerint ide tartoznak a munkavégzéshez kapcsolódó jutalmak is, de külön nevesítetten kiemeli a módszertani segédlet, hogy nem tartozik ide **a munkaviszony meghatározott ideig történő fennállásához kapcsolódó jubileumi jutalom**. Ezzel szemben a jutalom (pénzjutalom) a munkavégzéshez kapcsolódik.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) 3 § (7) bekezdés 3.) pontja szerint a jubileumi jutalom „személyi jellegű egyéb kifizetések” kategóriájába tartozik. „Személyi jellegű egyéb kifizetések: Azok a természetes személyek részére teljesített kifizetések, elszámolt összegek, amelyeket a kifizető a természetes személy részére jogszabályi előírás vagy saját elhatározás alapján teljesít és nem tartoznak a bérköltség, illetve vállalkozói díj fogalmába. Ilyenek különösen: A szerzői jogdíj., az étkezési térítés, **a jubileumi jutalom.**., a munkáltatót terhelő táppénz., a végkielégítés., és minden egyéb a statisztikai előírások szerint egyéb munkajövedelemnek, szociális költségnek minősített összegek”.

A „bérköltség” fogalmát az Sztv. 79. § (2) bekezdése határozza meg, amely szerint ide tartozik - többek között - „az alkalmazásban álló és a munkavégzésre irányuló további jogviszonyban állók részére az üzleti évre *béreként számfejtett*, elszámolt összeg..., amely elemeiben megfelel a statisztikai elszámolások szerinti keresetnek.

A Hszt. 183. § (1) bekezdése szerinti átlagkereset számítás és a szolgálati nyugdíj összegének átlagszámítása és összefüggése

Kiemelkedő jelentőségű kérdés, hogy a hivatásos állományúak szolgálati nyugdíját milyen átlagszámítás alapján állapítja meg a munkáltató, mivel a Hszt. 183. § (2) bekezdésének rendelkezése szerint: *Az (1) bekezdésben meghatározott összeg kiszámításánál alkalmazni kell a társadalombiztosítási jogszabályokban az öregségi nyugdíj megállapításánál előírt korlátozásokat.*

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 21. § (1) bekezdésének lényeges korlátozó rendelkezése: *Az öregségi nyugdíj összege a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – az annak alapját képező havi átlagkeresetnél több nem lehet.*

Ez a korlátozó rendelkezés csak a Hszt. 182. § szabályozásával együtt értelmezendő, amely felsorolja azokat a törvényi kivételeket, amikor a szolgálati nyugdíjat teljes összegben kell folyósítani.

A jubileumi jutalomnak a szolgálati nyugdíj összegénél, illetmény jellegű kifizetésként történő figyelembevétel, akár a teljes, akár a korlátozott összegben történő folyósítás esetén, azt eredményezné, hogy a nyugdíj összege adott esetben meg is duplázódhatna (pl. amikor a Hszt. 110. § c) és d) pontja alapján történik a 35 és 40 éves jubileumi jutalom kifizetése). A szolgálat *idejének* elismerése tehát megtörténne egyrészt a szolgálati viszony fennállása alatt a jubileumi jutalomnak távolléti díj jogcímén történő kifizetésével, míg ezt követően rendszeresen nyugdíj címén történő kifizetésekkel is. Nyilvánvaló, hogy nem irányulhatott erre a jogalkotó szándéka.

A Tny. általános rendelkezéséhez képest – ahol a nyugdíjszámítás időszakának kezdete 1988. évig visszanyúlik és a járulékalapú jövedelmek képezik a nyugdíjszámítás alapját – a Hszt. 183. § (1) – (2) és (4) bekezdéseiből két speciális rendelkezés olvasható ki. Egyrészt a Hszt. hatálya alá tartozók számára az utóbbi törvény alapvetően előnyösebb, de az általánoshoz képest egy korlátozó rendelkezést is tartalmaz, éppen a előbbi aránytalanság kiküszöbölésére. A két speciális rendelkezés:

- a szolgálati nyugdíj összegének meghatározásánál az átlagszámítás időszaka kizárólag a szolgálati viszony megszűnését megelőző 365 nap
- a járulékalapú jövedelmek közül csak az illetmények és illetmény jellegű kifizetések vehetők figyelembe, vagyis azok, amelyek után egészségbiztosítási és munkavállalói járulékot kell fizetni.

A Hszt. 183. §-a mind a Tny. társadalombiztosítási szabályaihoz, mind a Hszt. 108. §-ának az átlagkereset számítására vonatkozó szabályaihoz képest speciális rendelkezéseket tartalmaz a nyugdíj összegének megállapításához. A 108. § (1) bekezdés rendelkezése szerint számítandó irányadó időszakot a törvény négy naptári negyedévben, a 183. § (1) bekezdése szerint pedig 365 napban (szökőév esetén 366 nap) határozza meg. A törvény két értelemben használja az „elért” kifejezést.

A bíróság álláspontja szerint a hivatásos állományú tag „elért” **illetményének** minősül.

- a szolgálati nyugdíj megszűnését megelőző 365 napban elért, vagyis a törvény szerint érvényes mindenkori illetménye (alap és kiegészítő illetmény), valamint
- az illetménypótlék, a jutalom és különjuttatás, mint **illetményjellegű juttatások** együttes összege.

Perbeli esetben a felperes részére 2007. januárjában számfejtett jubileumi jutalom semmiképpen sem szolgálhatott a folyósított nyugdíjszámítás alapjául. Még abban az esetben is, ha a jubileumi jutalom – akár részben – a számítható jövedelmek közé tartozna, nem a kifizetés, hanem a jogosultság elérésének időpontját kellene és lehetne figyelembe venni.

Fentiekből következően az alperes támadott határozata jogszerű, a bíróság ezért a felperes keresetét elutasította.

A bíróság a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján mellőzte az alperesi perköltségről való rendelkezést, de mellőzte az illetékről való rendelkezést is, mert a per a Tny. 81. §-a alapján tárgyi illeték- és költségmentes.

A fellebbezés lehetőségét a Pp. 340. § (1) bekezdése zárja ki, ezért az ítélet kihirdetésével jogerős.

Budapest, 2008. november 6.

A kiadmány hitelezőül:
Kobza Györgyné
kiadó

Dr. Handó Tünde s.k.
eljáró bíró